

4ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

31 Μαρτίου
έως 02 Απριλίου

2023

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

**4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διδακτικής,
των Επιστημών μέσω Σύγχρονων
Τεχνολογιών
31 Μαρτίου έως 2 Απριλίου 2023
Καβάλα, ΔΙ.ΠΑ.Ε.**

ISBN: 978-618-5630-18-8

Copyright © 2024 για την ελληνική γλώσσα και για όλον τον κόσμο:

Διδρυματικό, Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διδακτική, των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες»

ΔΙ.ΠΑ.Ε., Άγιος Λουκάς, 65404, Καβάλα, 2510462242

Ιστοσελίδα: <https://confdst.ihu.gr/>, E-mail: conf@dst.ihu.gr

Επιμέλεια: Τσιάντος Β., Σάλτας Β.

40 Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

31 Μαρτίου
έως 02 Απριλίου

2023

Εισαγωγικό σημείωμα

Το ΔΙ.ΠΑ.Ε. οργάνωσε το 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διδακτικής των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών από 31 Μαρτίου έως και 2 Απριλίου 2023 αμιγώς διαδικτυακά. Το συνέδριο διοργανώθηκε υπό την αιγίδα του Διδρυματικού Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες» του ΔΙ.ΠΑ.Ε. και του Δ.Π.Θ. (<https://dst.ihu.gr>). Το συνέδριο αποτελεί συνέχεια του 3^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου Διδακτικής των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών που πραγματοποιήθηκε το 2022, επίσης αμιγώς διαδικτυακά.

Σκοπός του συνεδρίου ήταν η παρουσίαση σύγχρονων προσεγγίσεων στην εκπαιδευτική πράξη, καθώς επίσης και η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών σε θέματα διδακτικής και αξιοποίησης των τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών, ως μέσον ενίσχυσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Το συνέδριο απευθυνόταν σε εκπαιδευτικούς Προσχολικής Εκπαίδευσης, εκπαιδευτικούς Α΄/βάθμιας Εκπαίδευσης, εκπαιδευτικούς Β΄/βάθμιας Εκπαίδευσης, μέλη ΔΕΠ των ΑΕΙ, ερευνητές της Εκπαίδευσης, εκπαιδευτές ενηλίκων, υποψήφιους διδάκτορες και διδάκτορες, προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και φίλους της εκπαίδευσης.

Οι θεματικοί άξονες του συνεδρίου ήταν τέσσερις: Διδακτική και Σύγχρονες Διδακτικές Καταστάσεις, Διδακτική και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών, Γενικά Θέματα Διδακτικής και Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών και Γενικά Επιστημονικά Θέματα.

Στο συνέδριο συμμετείχαν περισσότεροι από 200 σύνεδροι όλων των βαθμίδων και ειδικοτήτων εκπαίδευσης, νέοι επιστήμονες, ερευνητές, φοιτητές (προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί), όπως επίσης και στελέχη εκπαίδευσης που ενδιαφέρονται για σύγχρονες μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας, αλλά και για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη των σχετικών υποδομών στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα.

40 Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

31 Μαρτίου
έως 02 Απριλίου

2023

Ιδιαίτερες ευχαριστίες απευθύνονται προς όλους τους συνέδρους, προς τα μέλη των επιτροπών και των προεδρείων, προς το ΔΙ.ΠΑ.Ε., Πανεπιστημιούπολη Καβάλας, τους εθελοντές και φυσικά προς οποιονδήποτε βοήθησε για την πραγματοποίηση του συνεδρίου.

Καβάλα, Απρίλιος 2023

Οργανωτική Επιτροπή

Παρεμβατική και επιθετική διάθεση γονέων κατά εκπαιδευτικών: τα βαθύτερα αίτια

Δρ. Αθανάσιος Διαλεκτόπουλος, Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δράμας,
E-mail: dialektopoulos@live.nl

Περίληψη

Δεκάδες εκπαιδευτικοί βρίσκονται σε καθημερινή βάση αντιμέτωποι με πλήθος παρεμβατικών και επιθετικών συμπεριφορών γονέων τις οποίες είναι υποχρεωμένοι να υπομένουν ακόμα κι αν προσβάλλουν την αξιοπρέπειά τους. Δέχονται υποδείξεις στο εκπαιδευτικό τους έργο, στην παιδαγωγική αντιμετώπιση άλλων παιδιών, εκφράσεις απαρésκειας για «κακούς συμμαθητές», δεικτικές παραινήσεις για την εκπαιδευτική τους δράση. Δεν γίνεται λόγος για γονείς που ανησυχούν πραγματικά για τα παιδιά τους και έρχονται στο σχολείο να συζητήσουν με ενδιαφέρον και κόσμιο τρόπο το πρόβλημα. Πρόκειται για γονείς που εισβάλλουν στο σχολείο με άγρια διάθεση, που μιλάνε άσχημα, απευθύνουν άκυρες κατηγορίες, χρησιμοποιούν εξουσία και απειλούν ότι θα κάνουν αναφορά. Στο παρόν άρθρο διερευνώνται τα βαθύτερα αίτια στα οποία μπορεί να οφείλεται η παρεμβατική και επιθετική συμπεριφορά γονέων κατά εκπαιδευτικών και οι λόγοι της συγκρουσιακής τους διάθεσης.

Λέξεις κλειδιά: Επαγγελματική κατάταξη εκπαιδευτικών, εκτίμηση εκπαιδευτικών

“Intrusiveness and aggression of parents against teachers: the underlying causes”

Abstract

Dozens of teachers are confronted on a daily basis with a multitude of intrusive and aggressive behavior from parents which they are obliged to endure even if it offends their dignity. They receive hints in their educational work, in the pedagogical treatment of other children, expressions of dislike for "bad classmates", suggestive suggestions for

their educational work. There is no mention of parents who are really concerned about their children and come to school to discuss the problem in an interesting and decent way. These are parents who invade the school in a wild mood, who talk bad, make false accusations, use authority and threaten to file a report. This article explores the deeper causes that may be responsible for parents' intrusive and aggressive behavior towards teachers and the reasons for their indecent attitude.

Key words: Professional classification of teachers, appreciation to teachers

Εισαγωγή

Η Εκπαίδευση είναι ο κατά εξοχήν θεσμός που μέσα σε αυτόν αντανακλώνται οι ευρύτερες κοινωνικές παθογένειες, τα σύνθετα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει μια χώρα και η κάθε τοπική κοινωνία ξεχωριστά.

Τα τελευταία χρόνια ένα φαινόμενο που παίρνει διαστάσεις στο χώρο της Εκπαίδευσης είναι η παρεμβατική και επιθετική διάθεση γονέων κατά εκπαιδευτικών οι οποίοι εμφανίζονται στο σχολείο με εριστική ακόμα και βίαιη διάθεση. Είναι γεγονός ότι οι περισσότεροι γονείς είναι φιλικοί, υποστηρικτικοί και πρόθυμοι να συνεργαστούν με τους δασκάλους για να διασφαλίσουν ότι τα παιδιά τους λαμβάνουν την καλύτερη δυνατή εκπαίδευση. Κάποιοι άλλοι αντίθετα, φαίνεται να είναι προκατειλημμένοι και προσβλητικοί μαζί τους. Δεν δείχνουν τον ανάλογο σεβασμό και τα κίνητρά τους συχνά μπορεί να μην σχετίζονται καν με έναν συγκεκριμένο εκπαιδευτικό (Goetsch & Davis, 2013). Δεν εμπιστεύονται και αμφισβητούν το σχολείο σε κάθε του πτυχή και σχεδόν σε καθημερινή βάση δημιουργούν προστριβές με τους εκπαιδευτικούς για άπειρα σημαντικά ή και απολύτως ασήμαντα θέματα. Οι εκπαιδευτικοί γίνονται θύματα εκδήλωσης μορφών εκφοβισμού και θυματοποίησης και εκτίθενται στον κίνδυνο προσαγωγών και συλλήψεων.

Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που εκπαιδευτικοί, αλλά και ολόκληροι σύλλογοι διδασκόντων ταλαιπωρούνται επί μακρόν, δαπανώντας πολύτιμο χρόνο για να απαντήσουν σε ανυπόστατες πολυσέλιδες καταγγελίες και ανεδαφικές αιτιάσεις γονέων με αποτέλεσμα να διαταράσσεται η ομαλή διεξαγωγή του εκπαιδευτικού έργου.

40 Πανελλήνιο Συνέδριο

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

31 Μαρτίου
έως 02 Απριλίου

2023

Ακόμα χειρότερα είναι τα πράγματα όταν τα κίνητρα των γονέων υποκρύπτουν άλλες σκοπιμότητες, προσωπικές, ιδεολογικές ή κοινωνικές, τις οποίες ανεύθυνα επιχειρούν - και καταφέρνουν - να μεταφέρουν στον χώρο του σχολείου. Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων μιλάμε για απλά καθημερινά θέματα της ζωής του σχολείου, που όμως αρκετές φορές παίρνουν ανεξέλεγκτες διαστάσεις και συχνά εκπαιδευτικοί σέρνονται σε πειθαρχικά όργανα, ακόμη και στα δικαστήρια. Οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται απροστάτευτοι μπροστά στις καταγγελίες και στις εριστικές και επιθετικές διαθέσεις γονιών των μαθητών τους.

Γονείς και δάσκαλοι είναι και οι δύο υπεύθυνοι για την ανατροφή ενός παιδιού. Το ερώτημα που εγείρει είναι γιατί κάποιος από τους γονείς χρησιμοποιούν επιθετικότητα εναντίον των δασκάλων του παιδιού τους; Πού μπορεί να οφείλεται η παρεμβατικότητα των γονέων στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι και η επιθετική τους διάθεση; Τις μορφές εκφοβισμού και θυματοποίησης των εκπαιδευτικών δεν επιτρέπεται να αντιμετωπίζουμε ως μια ασήμαντη κατάσταση που μπορούμε να την αγνοήσουμε.

Τα βαθύτερα αίτια της παρεμβατικής διάθεσης γονέων κατά εκπαιδευτικών

Ένας γενικός κανόνας είναι ότι οι άνθρωποι πιστεύουν πως είναι ειδικοί σε κάτι που αποτελεί κοινό κοινωνικό αγαθό. Είναι η ανθρώπινη τάση να πιστεύουμε ότι κάτι που είναι «οικείο» είναι κατά κάποιο τρόπο εύκολο να διεκπεραιωθεί. Το γεγονός ότι περνάμε μεγάλο χρόνο της ζωής μας στο «Σχολείο» σε όλες του τις βαθμίδες, δίνει το δικαίωμα να πιστεύουμε ότι αυτό από μόνο του είναι αρκετό για να μας παρέχει διορατικότητα και επαρκή γνώση στο να είμαστε ειδικοί σε παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά θέματα και να δίνουμε συμβουλές. Φυσικά είναι εύκολο να είναι κάποιος «επιβάτης σε ένα όχημα» όταν δεν υπάρχει καμία ευθύνη και ποτέ δεν χρειάζεται να δοκιμάσει τις γνώσεις και τις δεξιότητές του στον πραγματικό κόσμο της οδήγησης. Είναι παρόμοιο με τον οπαδό του ποδοσφαίρου που πιστεύει ότι μπορεί να επικρίνει και να συμβουλεύει τον προπονητή της μεγάλης κατηγορίας για το πώς να κατευθύνει την ομάδα καλύτερα, μόνο και μόνο επειδή ο οπαδός έχει παρακολουθήσει πολλούς αγώνες. Προφανώς, το να παρακολουθεί κανείς κάτι ή να συμμετέχει με έναν άλλο ρόλο διαφέρει από το να ασκεί πραγματικό έργο και να έχει άμεση εμπειρία.

Ο παράγοντας "η εξοικείωση γεννά περιφρόνηση" (familiarity breed contempt) δεν μπορεί να ισχύει για την εκπαίδευση, αν και είναι δυνατόν να αφορά άλλους τομείς όπως ο αθλητισμός, η εκπαίδευση ενηλίκων και η συμβουλευτική, ακόμη και η διαχείριση (management). Στην τελευταία περίπτωση οι εργαζόμενοι πιστεύουν ότι μπορούν να κάνουν καλύτερα το έργο των διευθυντών τους μόνο και μόνο επειδή υπήρξαν υπάλληλοι. Είναι εύκολο να μιλά κανείς εκ του ασφαλούς και να μειώνει τις δεξιότητες και τις γνώσεις που χρειάζονται για επιτευχθεί με σωστό τρόπο ένα έργο (Parents-teachers, 2016).

Λόγοι της συγκρουσιακής διάθεσης

Λόγοι για τους οποίους συνήθως οι γονείς εκφράζουν συγκρουσιακή διάθεση προς το σχολείο είναι (Βακόλα & Νικολάου, 2012· Goetsch & Davis, 2013· Σαΐτης, 2002· Χατζηπαντελή, 1999):

- Η αναποτελεσματική διεκπεραίωση της επικοινωνίας του σχολείου για ενημέρωση των γονέων και η κακή κωδικοποίηση των μηνυμάτων (Mastrangelo, 2011· Goetsch & Davis, 2013· Lawson, 2003).
- Η συμπεριφορά του δασκάλου και η καταχρηστική μεταχείρισή του στο μαθητή
- Η αίσθηση ότι το παιδί παραμελείται μαθησιακά από τον δάσκαλο (Lawson, 2003).
- Οι υψηλές γονεϊκές προσδοκίες που δεν ταιριάζουν με την κρίση του δασκάλου (π.χ. χαμηλή βαθμολογία, κακή αξιολόγηση του μαθητή) (Epstein et al, 2002).
- Η διαφωνία των γονέων με τους κανόνες του σχολείου και απαίτησή τους να αλλαχτούν.
- Η έλλειψη εμπιστοσύνης και η άγνοια τρόπων καλής συμπεριφοράς των γονέων (Karakus & Savas, 2012· Αθανασούλα-Ρέππα, 2013).
- Η ανεπαρκής προσοχή του δασκάλου σε μαθητές με ειδικές ανάγκες (Gwernan-Jones et al., 2015).
- Η πρόταση εκπαιδευτικού για παραπομπή μαθητή στην ειδική αγωγή.
- Οι σχολικές τιμωρίες.
- Η εντύπωση ότι ο δάσκαλος δεν αντιμετωπίζει σωστά τον εκφοβισμό που

ασκείται σε κάποιο παιδί.

- Η ακαμψία στις στάσεις, αντιλήψεις και απόψεις εκπαιδευτικών και γονέων. Συχνά οι αξίες και επιδιώξεις είναι διαφορετικές (Erstein et al, 2002· Lawson, 2003· Lasky, 2000).
- Ο αποκλεισμός μαθητή από τα σχολικά τεκταινόμενα (Lawson, 2003).
- Η προβληματική κατάσταση στο ενδοοικογενειακό περιβάλλον (ψυχολογικά προβλήματα, ανεργία, διαζύγιο, φόβος για έξωση κλπ.).
- Τα βιώματα των γονέων από τη δική τους ζωή στο σχολείο.
- Η έλλειψη εμπιστοσύνης των γονέων προς το εκπαιδευτικό σύστημα.
- Η αβεβαιότητά τους σχετικά με το ρόλο τους ως γονείς (Μπόνια, 2010).

Ένας ακόμη λόγος σύγκρουσης μπορεί να θεωρηθεί αυτό που οι Bilton, Jackson και Hymer (2018) ονομάζουν νοοτροπία της «ελεύθερης αγοράς». Σύμφωνα με αυτή τη θεώρηση οι γονείς αντιλαμβάνονται την εκπαίδευση των παιδιών τους ως μια υπηρεσία που παρέχεται γι' αυτούς από το σχολείο. Οι McNamara et al (2000) διατύπωσαν την άποψη ότι οι εκπαιδευτικοί λειτουργούν ως παραγωγοί, οι γονείς ως καταναλωτές και οι μαθητές ως τα προϊόντα. Διαπίστωσαν ότι οι «επιταγές της αγοράς» μετατόπισαν την ισχύ και ευθύνη από τα σχολεία προς τις οικογένειες δίνοντας τη δύναμη του ελέγχου στους γονείς όσον αφορά τη εκπαιδευτική διαδικασία. Επεσήμαναν ότι τέτοιες εξελίξεις μπορούν να οδηγήσουν σε τριβή μεταξύ των μελών της οικογένειας ή σε αισθήματα ανεπάρκειας όταν οι γονείς νιώθουν ανίκανοι να ανταποκριθούν στις προσδοκίες του σχολείου.

Πριν από έναν αιώνα οι δάσκαλοι ήταν σχεδόν από τα πιο μορφωμένα μέλη των κοινοτήτων τους. Αυτό σήμαινε ότι σε κάποιο βαθμό εισέπρατταν την εκτίμηση του κόσμου λόγω των γνώσεών τους. Σήμερα, το μορφωτικό επίπεδο των δασκάλων θεωρείται ότι είναι σχεδόν το ίδιο με το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού που έχει παρακολουθήσει ανώτερη ή ανώτατη εκπαίδευση. Ως εκ τούτου, οι εκπαιδευτικοί δεν γίνονται πλέον σεβαστοί λόγω της ιδιαίτερης μόρφωσής τους. Αντίθετα αντιμετωπίζονται σε κάποιο βαθμό με περιφρόνηση επειδή δεν συμπληρώνουν το εργασιακό ωράριο των οκτώ ωρών και χαίρουν του προνομίου των συνεχών διακοπών.

40 Πανελλήνιο Συνέδριο

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

31 Μαρτίου
έως 02 Απριλίου

2023

Ένας άλλος λόγος για τον οποίο οι δάσκαλοι λαμβάνουν λιγότερο σεβασμό μπορεί να είναι η ισχύουσα πολιτική. Η June Arkenbout, εκπαιδευτικός ενός σχολείου Μοντεσσόρι στην Ολλανδία πιστεύει πως η κυβερνητική εκπαιδευτική πολιτική είναι συνυπεύθυνη για τα προβλήματα που δημιουργούνται στις σχολικές μονάδες. Εξαιτίας της έλλειψης προσωπικού τα προβλήματα μεταξύ γονέων και σχολείου είναι μοιραίο να αυξάνονται. Δυστυχώς «γονείς και σχολείο αντί να ‘δείχνουν’ προς την κυβέρνηση, ‘δείχνουν’ ο ένας τον άλλον» (Akker, 2012). Οι συνεχείς εκπαιδευτικές αλλαγές, οι αναπροσαρμογές της διδακτέας ύλης, οι καινοτομίες στη λειτουργία των σχολικών μονάδων, οι ελλείψεις σε υλικοτεχνικές υποδομές και η καθυστερημένη στελέχωση με διδακτικό προσωπικό έχουν συχνά αρνητικό αντίκτυπο στους γονείς των μαθητών οι οποίοι βρίσκουν στο πρόσωπο των εκπαιδευτικών τους εκφραστές της εκάστοτε εκπαιδευτικής πολιτικής. Είναι εύκολο να χαρακτηρίζονται αρνητικά οι δάσκαλοι και να ευθύνονται για τα αντιληπτά δεινά του εκπαιδευτικού συστήματος.

Οι αλλαγές στις κοινωνικές δομές, τις παραδοσιακές αξίες και τη νοοτροπία του κοινωνικού συνόλου κατά τις τελευταίες δεκαετίες είναι κάποιιοι άλλοι από τους λόγους στους οποίους μπορεί να αναζητηθεί η διαφοροποίηση της στάσης των ανθρώπων στην εκτίμηση του έργου των εκπαιδευτικών και το σεβασμό στο πρόσωπό τους. Αν παλιά κάποιιοι από τους μαθητές εκδήλωναν παραβατική συμπεριφορά ο δάσκαλος ή ο διευθυντής είχαν το έργο να διαχειριστούν και να εξομαλύνουν την κατάσταση έχοντας τις περισσότερες φορές την αρωγή των γονέων. Αυτό δεν ισχύει πάντα σήμερα. Τώρα πολλοί γονείς ξεκινούν με το αξίωμα ότι τα αγαπημένα τους παιδιά πρέπει να έχουν δίκιο και ο δάσκαλος πρέπει να έχει άδικο. Είναι ο άκρατος ατομικισμός, η πίστη στο «δικό μου παιδί που αδικείται» γιατί είναι ξεχωριστό και δεν το καταλαβαίνει κανείς. Έτσι επιτίθενται στο δάσκαλο που είχε το «θράσος» να επιβάλει πειθαρχία ή ακόμα και να βάλει κακό βαθμό στον μαθητή δημιουργώντας μια πραγματικότητα που τείνει να γίνει ρουτίνα σε ένα «γονεοκεντρικό» εκπαιδευτικό σύστημα.

Οι λόγοι που οδηγούν τους γονείς στις παραπάνω στάσεις και συμπεριφορές είναι ιδιαίτερα περίπλοκοι. Πρώτον, οι γονείς στην καθημερινότητά τους πιέζονται από τις κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί τις τελευταίες δεκαετίες.

40 Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

31 Μαρτίου
έως 02 Απριλίου

2023

Συχνά εργάζονται και οι δύο, κάνουν περισσότερες δουλειές για να μπορέσουν να βιωποριστούν ή ο ένας γονέας προσπαθεί να τα βγάλει πέρα μόνος του (Σαϊτής, 2014). Το αποτέλεσμα είναι να νιώθουν κουρασμένοι με καταπιεσμένο θυμό χωρίς να έχουν την υπομονή και το χρόνο να ρίξουν μια πιο βαθιά ματιά στο τι συμβαίνει με τα παιδιά τους (Guillaume et al., 2019· Lawson, 2003). Κάτω από αυτό το πρίσμα μέρος της υπερβολικής τους αντίδρασης προς τους εκπαιδευτικούς ίσως να οφείλεται σε προσωπικές τους ενοχές. Δεδομένου ότι δεν περνούν αρκετό χρόνο με τα παιδιά τους, αναπληρώνουν το ενοχικό τους αίσθημα με το να προσπαθούν να είναι υπερβολικά «καλοί» με αυτά. Αυτό μπορεί να σημαίνει, ανάμεσα στα άλλα, ότι επιτρέπουν στο παιδί να αποδίδει στον δάσκαλο τον τύπο του κακού όταν δεν του κάνει τα χατίρια.

Συχνά συμβαίνει ο εγωισμός των γονέων να τροφοδοτείται μέσα από τη σχέση με τα παιδιά τους. Δυστυχώς πολλά παιδιά γίνονται έρμαιο των απωθημένων αλλά και ψυχολογικών θεμάτων των γονέων τους. Εκείνα μπορεί να θεωρούνται απ' αυτούς ως ένα άλλο είδος «κτήματος», όπως το ακριβό αυτοκίνητο, το πολυτελές κινητό τηλέφωνο ή οι εξωτικές διακοπές. Σίγουρα οι γονείς αυτοί δεν θα επέτρεπαν σε κανέναν να «λερώσει» το αυτοκίνητο ή το κινητό τους. Πόσο μάλλον ένας δάσκαλος θα τολμούσε να αντιμετωπίσει με αυστηρότητα το παιδί τους που είναι μια έκφραση της ίδιας τους της ύπαρξης, μια βιτρίνα της ανωτερότητας των γονιδίων τους.

Ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνονται οι γονείς τη λειτουργία του σχολείου εξαρτάται από το περιβάλλον στο οποίο μεγάλωσαν, τις αξίες, τα πιστεύω και την προσωπική τους κατάσταση με αποτέλεσμα να παρουσιάζουν ζητήματα διαφορετικών αντιλήψεων (Goetsch & Davis, 2013).

Την εποχή των «ηλεκτρονικά οργανωμένων γονέων» κάποιοι γονείς εκφράζονται ως «κακομαθημένα παιδιά» συνηθισμένοι να έχουν τον δικό τους τρόπο συμπεριφοράς, χωρίς να αντιλαμβάνονται ότι ο κόσμος δεν λειτουργεί αποκλειστικά γι' αυτούς. Είναι απαιτητικοί, εχθρικοί στο να εξυπηρετούν άλλους ανθρώπους, φέρονται με αγένεια και δυστυχώς βλέπουν τους δασκάλους ως «υπηρέτες» τους που έχουν την ευθύνη να λειτουργούν ως «φροντιστές» και παράλληλα να διδάσκουν. Συχνά κατηγορούν τους εκπαιδευτικούς ότι δεν καλλιεργούν τρόπους καλής συμπεριφοράς και ότι αδυνατούν να επιβάλλουν πειθαρχία στα παιδιά τους, αγνοώντας παντελώς ότι αυτό είναι

40 Πανελλήνιο Συνέδριο

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

31 Μαρτίου
έως 02 Απριλίου

2023

πρωτίστως θέμα γονεϊκής ευθύνης. Το αποτέλεσμα είναι τα παιδιά τέτοιων γονέων να αναπτύσσουν το είδος του συνδρόμου του «Μικρού Αυτοκράτορα» - που έχει ειπωθεί για τα μοναχικά παιδιά στην Κίνα. Καταλήγουν να είναι κακομαθημένα παιδιά κακομαθημένων γονέων - ένας κακός συνδυασμός.

Τα τελευταία χρόνια καθώς οι δυναμικές στην κοινωνία έχουν αλλάξει οι δάσκαλοι για να επιβληθούν στους μαθητές τους αναζητούν νέους παιδαγωγικούς τρόπους εφαρμογής πειθαρχίας. Πριν από δύο γενιές η πειθαρχία θα μπορούσε να επιβληθεί με την εντολή «πήγαινε να σταθείς στη γωνία», «βγες έξω από την τάξη» ή με την παραπομπή του μαθητή στον διευθυντή. Σήμερα όλα αυτά θεωρούνται θεραπείες της «Σκοτεινής Εποχής» και οι δάσκαλοι πρέπει να επιβάλλουν την πειθαρχία αποκλειστικά δια της πειθούς.

Συχνά φοβούνται τις επιπτώσεις ακόμη και μιας ήπιας επίπληξης προς τους μαθητές. Δεδομένου ότι το αποτέλεσμα της ενέργειας ενός δασκάλου για επιβολή πειθαρχίας στην τάξη του μπορεί να είναι από λεκτική αντιπαράθεση μέχρι σωματική επίθεση από έναν θυμωμένο γονέα, απειλές για μήνυση, κατηγορίες για προσβολή της προσωπικότητας του παιδιού κλπ., το κίνητρο για τους εκπαιδευτικούς να επιβάλλουν πειθαρχία είναι εξαιρετικά δύσκολο έργο. Η αμηχανία των εκπαιδευτικών για επιβολή πειθαρχίας σε απείθαρχους μαθητές τους κάνει να θεωρούνται αδύναμοι, αναποφάσιστοι ή ότι «αποφεύγουν» τη δουλειά τους.

Πολλοί και διάφοροι παράγοντες παίζουν ρόλο στην παρεμβατική και επιθετική διάθεση γονέων. Η ένταση και τα αίτια του φαινομένου θα πρέπει σίγουρα να αναζητηθούν και στη συστηματική απαξίωση του δημόσιου σχολείου και των εκπαιδευτικών από τα ΜΜΕ που έχει πάρει απίστευτες διαστάσεις στα μνημονιακά χρόνια. Κάποια εκπαιδευτικός δηλώνει: *«μια αιτία είναι η γενικευμένη απαξίωση των εκπαιδευτικών. Πολλοί γονείς μας θεωρούν ακόμα επαγγελματίες δεύτερης κατηγορίας. Μπορεί να έχουμε όλοι μεταπτυχιακά γιατί πλέον δεν μπορείς να διοριστείς πουθενά χωρίς μεταπτυχιακό, αλλά αντιμετωπιζόμαστε ως άσχετοι. Αρνούνται για παράδειγμα να σε ακούσουν όταν αναφέρεις τυχόν μαθησιακά προβλήματα ή θέματα συμπεριφοράς, πράγματα που παρατηρείς στην τάξη. Έχετε στοχοποιήσει το παιδί μου», είναι η μόνιμη επωδός»* (Γιάνναρου, 2022).

Κάποιοι άλλοι παράγοντες είναι η ανασφάλεια των γονέων για το μέλλον των παιδιών τους και η αμφισβήτηση κάθε δημόσιου και συλλογικού αγαθού. Τέλος, κάποιο ρόλο μπορεί να παίζει ηλικία των γονέων (συνήθως είναι μεγαλύτερης ηλικίας) όπως και ο αριθμός παιδιών στην οικογένεια.

Εν Κατακλείδι

Το φαινόμενο της παρεμβατικής και επιθετικής διάθεσης που ασκείται από γονείς προς εκπαιδευτικούς πήρε διαστάσεις μετά την ψήφιση νόμου τη δεκαετία του 2010 που έθετε σε αργία τους εκπαιδευτικούς ακόμα και με την κατάθεση μήνυσης εναντίον τους. Δεκάδες είναι οι περιπτώσεις εκπαιδευτικών σε ολόκληρη τη χώρα που έχουν βιώσει έναν πραγματικό εφιάλτη, συχνά με αστήρικτες και αστείες κατηγορίες. Τα φαινόμενα αυτά εκφοβισμού επειδή δε γίνονται ευρύτερα γνωστά και δεν καταγράφονται επίσημα δεν περιγράφουν την πραγματική έκταση του φαινομένου και συχνά δεν αξιολογούν τα ακριβή αίτια. Τα όποια γνωστά περιστατικά μπορεί να αποτελούν την κορυφή ενός παγόβουνου.

Ενώ στην Ελλάδα της κρίσης των τελευταίων ετών το φαινόμενο της παρεμβατικής και επιθετικής συμπεριφοράς γονέων προς εκπαιδευτικούς εξελίσσεται διαρκώς και παίρνει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, δεν λείπει και από άλλες χώρες με παρεμφερείς ή και πανομοιότυπες αιτίες. Υπάρχει όμως μια ουσιώδης διαφορά: ενώ στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες αναγνωρίζεται ως παθολογικό κοινωνικό φαινόμενο, στην Ελλάδα η συμπεριφορά παρεμβατικών και επιθετικών γονέων επαινείται από ορισμένους ως «υπεύθυνη στάση απέναντι στην ανευθυνότητα κάποιων δημόσιων λειτουργών».

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Αθανασούλα-Ρέππα, Α. (2008). *Εκπαιδευτική Διοίκηση και Οργανωσιακή Συμπεριφορά. Η Παιδαγωγική της Διοίκησης στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Έλλην.
- Akker, van den L. (2012). *Op hoge poten naar school: Wat doe je als je een conflict hebt met school of de leerkracht?* Ανακτήθηκε στις 6-7-2022 από <https://www.jmouders.nl/wat-doen-conflict-school-of-leerkracht/>

- Βακόλα, Μ. & Νικολάου, Ι. (2012). *Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά*. Αθήνα: Rosili.
- Bilton, R., Jackson, A. & Hymer, B. (2018). Cooperation, conflict and control: parent–teacher Relationships in an English secondary school. *Educational Review*, 70(4), 510-526. doi.org/10.1080/00131911.2017.1410107
- Γιάνναρου, Λ. (2022). *Οι μαμάδες του Viber «εισβάλλουν» στην τάξη. Υπό ψηφιακή επιτήρηση οι εκπαιδευτικοί*. Καθημερινή. Ανακτήθηκε στις 13-9-2022 από <https://www.kathimerini.gr/society/562037176/oi-mamades-toy-viber-eisvalloyn-stin-taxi/amp/>
- Epstein, J., Sanders, M, Simon, B., Salinas, K., Janson, N. & Van Voorhis, F. (2002). *School, family, and community partnerships: Your handbook for action*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Goetsch, D.L. & Davis, S. B. (2013). *Διαχείριση ποιότητας και οργανωσιακή αριστεία: Εισαγωγή στην ολική ποιότητα* (επιμ. - μετφρ. Α. Ψυχογιός & Π. Γκάσης, μετφρ. Χ. Τυροβούζη). Θεσσαλονίκη: Τζιόλας.
- Guillaume, R.O., Osanloo, A.F., & Kew, K.L. (2019). The Principal and the PEA (Parent Education Association). *Journal of Cases in Educational Leadership*, 22(2), 39-53. doi.org/10.1177/1555458919831
- Gwernan-Jones, R., Moore, D.A., Garside, R., Richardson, M., Thompson-Coon, J., Rogers, M., Cooper, P., Stein, K. & Ford, T. (2015). ADHD, parent perspectives and parent– teacher relationships: grounds for conflict. *British Journal of Special Education*, 42(3), 279-300. <https://doi.org/10.1111/1467-8578.12087>
- Karakus, M. & Savas, A. C. (2012). The Effects of Parental Involvement, Trust in Parents, Trust in Students and Pupil Control Ideology on Conflict Management Strategies of Early Childhood Teachers. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 12(4), 2977-2985.
- Lasky, S. (2000). The cultural and emotional politics of teacher–parent interactions. *Teaching and Teacher Education*, 16, 843–860. [https://doi.org/10.1016/S0742-051X\(00\)00030-5](https://doi.org/10.1016/S0742-051X(00)00030-5)

40 Πανελλήνιο Συνέδριο

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

31 Μαρτίου
έως 02 Απριλίου

2023

- Lawson, M.A. (2003). School-family relations in context: Parent and Teacher Perceptions of Parent Involvement. *Urban education*, 38(1), 77-133. doi: 10.1177/0042085902238687
- Mastrangelo, J. (2011). *Teacher and parent Conflict*. Ανακτήθηκε στις 23-6-2022 από <https://healthfully.com/221007-teacher-and-parent-conflict.html>
- McNamara, O., Hustler, D., Stronach, I., Rodrigo, M., Beresford, E. & Botcherby, S. (2000). "Room to Manoeuvre: Mobilising the 'Active Partner' in Home-School Relations." *British Educational Research Journal* 26 (4), 473-489.
- Μπόνια, Α. (2010). *Η στάση των εκπαιδευτικών έναντι στη γονεϊκή εμπλοκή στο δημοτικό σχολείο*. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Parents-teachers (2016). *Why Teachers Don't Get The Respect They Deserve*. Ανακτήθηκε στις 5-6-2022 από <http://parents-teachers.com/articles/respect.shtml>
- Σαΐτης, Χ.Α. (2002). *Ο διευθυντής στο σύγχρονο σχολείο : από τη θεωρία στην πράξη* (2η έκδ.). Αθήνα: αυτοέκδοση
- Σαΐτης, Χ.Α. (2014). *Οργάνωση και λειτουργία των σχολικών μονάδων* (2η έκδ.). Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Χατζηπαντελή, Π.Σ. (1999). *Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού: στελέχωση, παρακίνηση, αμοιβές, διαχείριση της υπαλληλικής σχέσης, εργασιακό κλίμα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.